

Zsoltárok könyve

(részletek)

11 (10).

¹A karvezetőnek – Dávidé

Az Úrhoz menekültem.

Hogyan mondhatjátok nekem:

„Szökjél a hegyre, mint a madár”?

²Mert íme, a gonoszok már feszítik az íjat,
rátették a nyilat az idegére,
hogy a homályban rálójenek a tiszta szívűekre.

³Ha az alapok is romokban,
mit tehet az igaz?

⁴Szent templomában az Úr,
az Úr trónja az egekben.

Szeme figyel, pillantása vizsgálja az embereket.

⁵Az Úr megpróbálja az igazat,
de gyűlöli a gonoszt s azt, ki az erőszakot szereti.

⁶Hullasson a gonoszokra kénköves, tüzes parazsat,
perzselő szél legyen osztályrészük!

⁷Bizony, igaz az Úr, és igaz tetteket szeret,
a tiszta szívűek meglátják arcát.

27 (26).

¹Dávidé

Világosságom és üdvösségem az Úr,
kitől félnék?

Életem oltalma az Úr,
kitől rettegnék?

²Ha rám támadtak is a gonosztevők,
szorongató ellenségeim,

hogy marcangolják húsom,
megbotlottak, és elestek.
³Ha egy egész hadsereg jön is ellenem,
nem fél a szívem.
Ha háború tör ki ellenem,
én akkor is bizakodom.

⁴Egy dolgot kértem az Úrtól,
ezért könyörgök:
hogya az Úr házában lakhassam
életem minden napján;
hogya szemlélhessen az Úr szépségét,
és jelet kérhessek templomában.

⁵Megóv engem sátorában
a balsors napján.
Elrejt sátra mélyén,
és magas sziklára helyez.
⁶Így hát emelt fővel állok
ellenségeim között,
örvendezve mutatok be áldozatot az Úr sátrában,
énekelek és muzsikálok az Úrnak.

⁷Halld meg, Uram, téged szólító hangom!
Irgalmazz nekem, és válaszolj!

⁸Rólad mondta a szívem:

„Keressétek arcom!”

Uram, arcod keresem.

⁹Ne rejtse el arcod előlem,
ne utasítsd el szolgád haragodban!
Te vagy az én segítségem, ne hagyj cserben,
ne hagyj el, szabadító Istenem!

¹⁰Ha apám s anyám elhagyna is,
az Úr gondomat viseli.

¹¹Taníts meg, Uram, utadra,
vezess sima ösvényen
ellenségeim miatt.

¹²Ne adj át ellenségeim indulatának,
mert hamis tanúk keltek föl ellenem,
és erőszaktól lihegnek.

¹³Szilárdan hiszem, hogy még meglátom
az Úr jóságát az élők földjén.

¹⁴Reménykedj az Úrban!
Légy erős és bátor szívű,
és reménykedj az Úrban!

44 (43).

¹A karvezetőnek – Kórah fiaié – *Maszkil*¹

²A saját fülünkkel hallottuk, ó Isten,
atyáink elbeszélték nekünk,
mit vittél véghez napjaikban,
a régi időkben.

³Kezeddel népeket úztél el,
és letelepítetted őket.
Nemzetekkel mostohán bántál,
és elűzted őket.

⁴Mert nem a kardjukkal vették birtokba a földet,
és nem a karjuk segítette őket,
hanem a te jobbod és karod, a te arcod fénye,
mert kedvelted őket.

⁵Csak te vagy királyom, ó Isten;
rendeld el Jákob szabadulását!

⁶Általad verjük le ellenségeinket,
neved segítségével tapossuk el támadóinkat.

⁷Mert nem az íjamban bízom,
s a kardom nem segít.

⁸Te segítettél ellenségeinkkel szemben,
és gyűlölőinket megszegyenítetted.

⁹Istenben dicsekedtünk egész nap,
és örökké dicsérjük neved. (*Szela*)²

¹⁰De elvetted és megaláztál minket,
nem vonulsz ki seregeinkkel.

¹¹Megfutamítottál az ellenségtől,
gyűlölőink kedvük szerint fosztogattak.

¹²Odaadsz bennünket mint vágójuhokat:
szétszórtál a népek közé.

¹³Csekély áron adod el néped,
nincsen hasznod belőle.

¹⁴Gyalázattá tettél szomszédaink előtt:
gúny és nevetség tárgyává a körülöttünk élőknek.

¹⁵Intó példa lettünk a népek közt,

1 A szó jelentése bizonytalan. Némelyek 'tanítás'-ként értelmezik. Mások 'élmélkedés', ismét mások 'költemény' jelentést tulajdonítanak neki.

2 A *szela* szót hetvenegyszer találjuk a Zsoltárok könyvében. Az Ószövetségben ezenkívül mindössze háromszor fordul elő (Hab 3,3.9.23). A szó eredete és jelentése bizonytalan. Szerepe is többféle. Feltűnik zsoltár végén, zsoltárokon belül kisebb egységek (strófák?) vagy idézetek után. Valószínűleg eredendően az előadásra vonatkozott. A Septuaginta a *diapszalma* szóval fordítja. Ez utóbbi jelentése alkalmasint: 'szünet', 'közjáték', mások szerint 'hangosabban'.

fejüket csóválják a nemzetek.

¹⁶Egész nap sértegetnek,
szégyen borítja arcom

¹⁷a gyalázók és a becsmérlők hangjától,
az ellenség és a bosszúálló miatt.

¹⁸Mindez megtörtént velünk,
de nem feledtünk el,
nem szegtük meg szövetséged.

¹⁹Szívünk nem lett hűtlen,
lépteink nem tértek le ösvényedről.

²⁰Pedig a sakálok tanyájára taszítottál minket,
és sötét homályt borítottál ránk.

²¹Ha elfelejtettük volna Istenünk nevét,
és idegen isten felé tártuk volna kezünk,

²²nem jönne nyomára Isten?

Hiszen ismeri a szív titkait.

²³Bizony miattad gyilkolnak minket egész nap,
vágójuhoknak tekintenek.

²⁴Ébredj! Miért alszol, Uram?

Ébredj föl, ne taszíts el végleg!

²⁵Miért rejtetted el arcod,
miért felejtetted ínségünk és szorongatottságunk?

²⁶A porba rogytunk,
hasunk a földhöz ragadt.

²⁷Kelj segítségünkre.
vált meg minket jóságodban!

51 (50).

¹A karvezetőnek – Hangszeres kísérettel – Dávidé

²Amikor Nátán próféta elment hozzá, miután Dávid
bement Batsebához³.

³Irgalmazz nekem, Istenem, jóságod szerint,
könyörületed bősége szerint töröld el törvényszegéseim!

⁴Moss tisztára vétkeimtől,
tisztíts meg bűnömtől!

⁵Mert törvényszegéseim ismerem,
bűnöm előttem szüntelen.

⁶Egyedül csak ellened vétkeztem,

azt tettem, ami szemedben rossz.
Ezért igazad van, amikor szóvá teszed,
és kifogástalan ítéleted.

⁷Bizony, vétkesen születtem,
anyám bűnben fogant engem⁴.

⁸Bizony, a szívből fakadó hűséget kedveled,
és titkon bölcsességre tanítasz engem.

⁹Tisztíts meg izsóppal, és tiszta leszek,
moss meg, és fehérebb leszek a hónál.

¹⁰Engedd, hogy vidámságról és örömről halljak,
hogy csontjaim, melyeket összetörtél, ujjongjanak.

¹¹Rejtsd el arcod vétkeim elől,
töröld el minden bűnöm!

¹²Teremts bennem tiszta szívet, Istenem,
s az állhatatos lelket újítsd meg bennem!

¹³Ne vess el engem színed elől,
szent lelked ne vond meg tőlem!

¹⁴Örvendeztess meg újra szabadításoddal,
és nemeslelkűséggel erősíts engem.

¹⁵Akkor megtanítom útjaidra a törvényszegőket,
és a bűnösöket, hogy hozzád térjenek.

¹⁶Ments meg vérontás bűnétől, Isten, szabadító Istenem,
és nyelvem ujjongva dicséri igazságodat.

¹⁷Uram, nyisd meg ajkam,
hogy szám hirdesse dicséreted!

¹⁸Mert a véresáldozatot, még ha adnék is, nem kedveled,
és égőáldozatban nem leled örömed.

¹⁹Isten előtt kedves áldozat a töredelmes lélek,
a töredelmes és megtört szívet,
Istenem, nem veted meg.

²⁰Tégy jót Sionnal tetszésed szerint,
építsd föl Jeruzsálem falait!

²¹Akkor majd kedveled az igaz áldozatokat,
az égőáldozatot és az egészen eléggő áldozatot.
Akkor majd áldoznak oltárodon bikákat.

4 Az emberi természet általános romlottságáról van szó (vö. Jób 14,4).

66 (65).

¹A karvezetőnek – Ének – Hangszeres kísérettel

Ujjongj Istennek, egész föld!

²Zengjétek nevének dicsőségét,
hozzá méltón dicsérjétek!⁵

³Mondjátok Istennek: Milyen félelmetesek műveid!
Nagy erőd miatt ellenségeid hajbókolnak előtted.

⁴Imádjon téged az egész föld,
zengje dicséreted,
nevednek énekeljen. *(Szela)*

⁵Gyertek és lássátok Isten műveit!
Félelmetesek a tettei az emberek között.

⁶Szárazfölddé tette a tengert,
átgyalogoltak a folyón.

Ezért örvendezzünk benne!

⁷Hatalmával örökre uralkodik,
szemmel tartja a népeket,
a lázadók nem kelhetnek föl ellene. *(Szela)*

⁸Áldjátok Istenünket, népek,
hirdessétek dicséretét!

⁹Ő tart bennünket életben,
és nem engedte, hogy lábunk inogjon.

¹⁰Bizony próbára vetettél minket, Isten,
megvizsgáltál, ahogy az ezüstöt vizsgálják.

¹¹Hálóba kerítettél minket,
hátunkra súlyos terhet raktál.

¹²Emberek gázoltak fejünkön,
átkeltünk tűzön és vízen,
de végül jólétbe vittél.

¹³Hadd menjek áldozatokkal házadba,
hadd teljesítsem fogadalmaim,

¹⁴melyeket ajkam kimondott,
és szám megígért a bajban.

¹⁵Hadd áldozzak neked hízott állatokat,
kosok illatos füstjét.

Hadd készítsék áldozatra bikákat, bakokat. *(Szela)*

5 Más fordítás: „ismerjétek el dicsőségét dicsérettel”.

¹⁶Gyertek, halljátok, istenfélők mind, hadd mondjam el,
mit tett értem!

¹⁷Szám hozzá kiáltott,
magasztalása volt nyelvemen.

¹⁸Ha szívembe néztem: romlottság előttem.
Az Úr, gondoltam, nem hallgat meg.

¹⁹De Isten meghallgatott,
odafigyelt könyörgésem hangjára.

²⁰Áldott legyen Isten, aki nem vetette el könyörgésem,
és jóságát nem vonta meg tőlem.

106 (105).

¹Hallelujah!⁶

Adjatok hálát az Úrnak, mert jó,
mert jósága örökkévaló!

²Ki tudná elmondani az Úr hatalmas tetteit,
ki tudná zengeni valamennyi dicső tettét?

³Boldogok, akik megtartják a törvényt,
akiknek tettei mindenkor igazak.

⁴Emlékezz meg rólam, Uram, néped iránti jóvoltodban,
látogass meg szabadításoddal!

⁵Hadd láthassam választottjaid boldogságát,
örülhessek néped örömeinek,
és dicsekedhessem örökségeddel!

⁶Vétkeztünk atyáinkkal együtt,
bűnt, gonoszságot követtünk el.

⁷Atyáink Egyiptomban nem értették csodáid,
nem emlékeztek nagy jóságodra,

6 A 'dicsérni' ige többes szám második személyű felszólító módban álló alakjából, illetve Jhwh, Izrael Istene névének rövid formájából álló kifejezést a *Széfér Tóhillimben* megtaláljuk zsoltárok szövegében, valamint zsoltárok feliratában és/vagy utóiratában egyaránt. Ez utóbbi szerepben itt bukkan föl először. Innentől kezdve tizenöt zsoltár elején és/vagy végén olvashatjuk. A Septuaginta nem fordítja, hanem csak átbetűzi, és következetesen csak a zsoltárok feliratában szerepelteti. Alkalmasint azért, mert műfaj-megjelölés-ként értelmezte. A zsoltárok szövegétől többé-kevésbé független *hallelujah* szintagmát valószínűleg a könyv végső formáját kialakító szerkesztők illesztették a *Psalteriumba*. Ezzel a felszólítással valószínűleg a könyv alapvető üzenetére akarták irányítani a figyelmet. Nevezetesen arra, hogy a teremtés és a történelem Jhwh minden teremtmény és minden nép kórusában felhangzó dicséretében éri el célját. A Zsol 104,35-től kezdve tíz *hallelujah* a könyvet lezáró doxológiát (Zsol 146–150) készíti elő, ahol mind az öt zsoltárt ez a szintagma keretezi. Kortárs fordítások és kommentárok egy része szintén nem fordítja le, hanem csak átbetűzi a héber kifejezést.

hanem engedetlenek voltak a tengernél, a Sás-tengernél⁷.

⁸De ő megszabadította őket nevéért,
hogy megismertesse hatalmát.

⁹Megfenyegette a Sás-tengert, és az kiszáradt,
akár a pusztában, úgy vezette át őket a mélységekben.⁸

¹⁰Megszabadította őket gyűlölőik kezéből,
megváltotta az ellenség kezéből.

¹¹Üldözőiket elborította a víz,
egy sem maradt meg közülük.

¹²Akkor hittek szavának,
és dicséretét énekelték.

¹³De hamar megfélekedtek tetteiről,
nem volt türelmük tervéhez.

¹⁴Sóvárgás fogta el őket a pusztában,
próbára tették Istent a kietlen földön.

¹⁵Megadta, amit kértek,
de megcsömörlött a lelkük.

¹⁶A táborban féltékenyek lettek Mózesre
és Áronra, aki az Úrnak volt szentelve.

¹⁷Megnyílt a föld, és elnyelte Dátánt,
eltemette Abiron csődületét.

¹⁸Tűz csapott fel közöttük⁹,
lángok martalékává lettek a gonoszok.

¹⁹Borjút készítették a Hórebnél,
leborultak a bálványszobor előtt.

²⁰Fölcserélték dicsőségüket
fűevő ökör képmásával.

²¹Megfélekedtek Istenről, szabadítójukról,
aki Egyiptomban hatalmas dolgokat tett:

²²csodákat Hám földjén,
félelmetes dolgokat a Sás-tengernél.

²³Elhatározta, hogy elpusztítja őket,
de választotta, Mózes,
közbenjárt értük előtte,
hogy elfordítsa pusztító haragját.

²⁴Megvetették a pompás földet,
nem bíztak szavában.

²⁵Zúgolódtak sátraikban,
nem hallgattak az Úr hangjára.

²⁶Ezért megesküdött,
hogy romlásukra lesz a pusztában,

²⁷hogy utódjaikat a pogányok közé juttatja,

7 Vörös-tenger

8 Vö. Ter 1,2; Zsol 104,6.

9 Szó szerint „csődületükben”.

és szétszórja országaikba.

²⁸Aztán Baal-Peorhoz szegődtek,
és a holtaknak szánt áldozatból ettek.

²⁹Megharagították tetteikkel,
ezért csapás szakadt rájuk.

³⁰De előállt Pinchasz, ítéletet hirdetett,
és megszűnt a csapás.

³¹A hűség bizonyságául számít ez neki
nemzedékről nemzedékre mindörökké.

³²Meriba vizeinél is haragra ingerelték,
és Mózes is rosszul járt miattuk,

³³mert megkeserítették lelkét,
és meggondolatlanul beszélt.

³⁴Nem pusztították ki a népeket,
ahogy az Úr meghagyta nekik.

³⁵Összekeveredtek a pogányokkal,
és eltanulták tetteiket.

³⁶Bálványaikat szolgálták,
és csapdává lettek számukra.

³⁷Feláldozták fiaikat és lányaikat
a démonoknak.

³⁸Ártatlan vért ontottak,
fiaik és lányaik vérét,
akiket a kánaáni bálványoknak áldoztak,
s vérontással szennyezték be az országot.

³⁹Tisztátalanná lettek tetteik miatt,
hűtlenek azzal, amit műveltek.

⁴⁰Haragra lobbant népe iránt az Úr,
és megutálta örökségét.

⁴¹Pogányok kezébe adta őket,
és gyűlölőik uralkodtak rajtuk.

⁴²Sanyargatták őket ellenségeik,
és meg kellett alázkodniuk kezük alatt.

⁴³Sokszor megmentette őket,
de ők önfejjően lázongók maradtak,
és mélyre süllyedtek bűneik miatt.

⁴⁴De rájuk tekintett nyomorúságukban,
amikor meghallotta kiáltásukat.

⁴⁵Visszaemlékezett velük kötött szövetségére,
s nagy jóságában megsajnálta őket.

⁴⁶Irgalmasságra indította mindazokat,
akik fogságba vitték őket.

⁴⁷Szabadíts meg minket, Urunk, Istenünk,
gyűjts össze a népek közül,

hogy dicsérhessük szent neved,
és dicséreted legyen büszkeségünk!

⁴⁸Áldott az Úr, Izrael Istene
öröktől fogva mindörökké!
Az egész nép mondja: Ámen!
Hallelujah!

139 (138).

¹ A karvezetőnek – Dávidé – Hangszeres kísérettel

Uram, megvizsgáltál, és ismersz engem.

²Tudod, ha leülök és ha felállok,
gondolataim messziről is számon tartod.

³Felmérted járásom, kelésem,
minden utam ismerős neked.

⁴Bizony nincs egyetlen szó a nyelvemen,
melyet ne ismertél volna, Uram.

⁵Minden oldalról körülveszel,
és kezéd föléem tartod.

⁶Zavarbaejtő ez a tudás nekem,
túl magas, meg sem érthetem.

⁷Hová menjek lelked elől?

Színed elől hová meneküljek?

⁸Ha a mennybe szállnék, ott vagy,
ha az alvilágban vennék szállást, íme, ott is jelen vagy.

⁹Ha a hajnal szárnyaira kelnék,
és a tenger túlsó végén laknék,

¹⁰kezed ott is vezetne,
jobbod megragadna engem.

¹¹Ha azt mondanám, nyeljen el a sötétség,
legyen éjszakává köröttem a fény;

¹²a sötétség neked nem sötét,
az éjszaka ragyog, mint a nappal:
a sötétség akár a fény.

¹³Te formáltad veséimet,
anyám méhében te szóttél engem.

¹⁴Hálát adok, hogy ily félelmetes és csodálatos vagyok.
Alkotásaid csodálatosak, ezt jól tudom.

¹⁵Csontjaim nem voltak rejtve előtted,
mikor titkon formálódtam,

s a föld mélyén alakot öltöttem.

¹⁶Szemed látta formátlan testem,
könyvedben minden írva áll.

A napok rendbe állítva, bár még egy sem valósult meg belőlük.

¹⁷Milyen titokzatosak szándékaid, Istenem,
számuk milyen hatalmas!

¹⁸Ha meg akarom számolni, több a homokszemeknél.
Amikor felébredek, még mindig nálad vagyok.¹⁰

¹⁹Bárcsak megölnéd, Isten, a gonoszt,
és távoznának tőlem a gyilkosok!

²⁰Akik álnokul beszélnek rólad,
s hazugul ellened emelik hangjukat.

²¹Ne gyűlöljem, Uram, gyűlölőid?
Ne utáljam a téged támadókat?

²²Határtalan gyűlölettel gyűlölöm őket,
nekem is ellenségeimmé lettek.

²³Vizsgáld meg, Istenem, ismerd meg a szívem!
Tégy próbára, és ismerd meg gondolataim!

²⁴Nézd meg, nincs-e bennem bálványimádás,
és vezess az örök úton!

(Simon Tamás László fordítása)

10 Elképzelhető, hogy a zsoltáros egy veszéllyel fenyegető éjszaka után, ébredéskor megtapasztalja Isten védelmező jelenlétét (vö.: Zsolt 3,6). Tehát valószínűleg nem egy hajnali teofániáról van szó, hanem arról, hogy a zsoltáros olyan tapasztalatnak, tudásnak lett a részese, amely képessé teszi arra, hogy érzékelje Isten jelenlétét.